

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Χρήστος Πατσός

Σχολικός Σύμβουλος Κοινωνιολόγων

**Αττικής, Στερεάς Ελλάδας, (πλήν ν. Αιτωλοακαρνανίας), Δυτικής Ελλ.
Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου
και Κρήτης.**

Ηλεκ. Ταχυδρομείο: chripatsos@sch.gr

Τηλ: 210-6813561

Κινητό: 6974840101

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ Δ.Ε.

ΕΔΡΑ: Α' Δ/ΝΣΗ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Κηφισίας 16

Τ.Κ. – Πόλη: 11526 Αθήνα

Ηλεκ. Ταχυδρομείο: grassy@dide-a-ath.att.sch.gr

Ιστοσελίδα: <http://dide-a-ath.att.sch.gr/grassy>

Τηλέφωνο: 210-5241118

Αθήνα, 07-05-2014

Αρ. Πρωτ.: 562

ΠΡΟΣ:

Τους καθηγητές/τριες των Γυμνασίων, Γενικών Λυκείων και ΕΠΑ.Λ που διδάξαν τα μαθήματα: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Πολιτική Παιδεία και Κοινωνιολογία κατά το σχολικό έτος, 2013-2014 των Δ/νσεων Δ.Ε.:

Α' Αθήνας, Β' Αθήνας, Γ' Αθήνας, Δ' Αθήνας, Ανατ. Αττικής, Δυτ. Αττικής, Πειραιώς, Αργολίδας, Αρκαδίας, Αχαΐας, Βοιωτίας, Δωδ/νησων, Ευβοίας, Ευρυτανίας, Ζακύνθου, Ηλείας, Ηρακλείου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας, Κορινθίας, Κυκλάδων, Λακωνίας, Λασιθίου, Λέσβου, Λευκάδας, Μεσσηνίας, Ρεθύμνου, Σάμου, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Χανίων και Χίου.

(Μέσω των Διευθύνσεων Δ.Ε)

Κοινοποίηση:

**Περιφερειακή Δ/ση Α/θμιας & Β/θμιας
Εκπαίδευσης Αττικής, Τμήμα
Επιστημονικής και Παιδαγωγικής
Καθοδήγησης.**

ΘΕΜΑ : «Οδηγίες για τις Απολυτήριες εξετάσεις στα Γυμνάσια, Γενικά Λύκεια και ΕΠΑ.Λ»

Αγαπητές συναδέλφισσες και αγαπητοί συνάδελφοι με αφορμή τις εξετάσεις, θέλω να σας υπενθυμίσω ότι η εξεταστέα ύλη του μαθήματος Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή γης Γ' Γυμνασίου ορίζεται από τα Π.Δ. 508/77, άρθρο 3, παρ.ΙΑ-ΙΒ, ΦΕΚ Α' 170. Π.Δ 465/81 άρθρο 10 παρ.1(ΦΕΚ 129/15-5-81 Α') ιδιαίτερα το άρθρο 3 &6, το Π.Δ 409/94 άρθρο 2 παρ.1-3, άρθρο 3 παρ. 2-6, άρθρο 4, παρ.2-6. Για δε το μάθημα της Πολιτικής Παιδείας της Α Λυκείου Υ.Α 30632Γ2/04-03-2014.

Η εξεταστέα ύλη του μαθήματος Κ.Π.Α της Γ' Γυμνασίου είναι τα 3/5 της ύλης που διδάχθηκε, με την προϋπόθεση ότι η ύλη αυτή δεν είναι λιγότερη από το μισό της διδακτέας. Τα θέματα πρέπει να διατυπώνονται έτσι ώστε να ελέγχεται η απόδοση πληροφοριακών γνωστικών στοιχείων και να διερευνάται η ικανότητα του μαθητή να εφαρμόζει, να συνδυάζει, να συνθέτει, να κρίνει και γενικότερα να επεξεργάζεται δημιουργικά ένα δεδομένο υλικό. Οι ερωτήσεις για τα μαθήματα που διδάσκονται στο Γυμνάσιο είναι εννιά από τις οποίες οι μαθητές επιλέγουν να απαντήσουν στις έξι.

Για το γυμνάσιο δεν απαιτείται, δίχως να απαγορεύεται, κάποιες από τις εννιά ερωτήσεις να είναι αντικειμενικού/κλειστού τύπου π.χ Σωστού- Λάθους,, Πολλαπλής Επιλογής, Συμπλήρωσης κ.α.

Η κατανομή της βαθμολογίας στις ερωτήσεις μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας σε καθεμία από αυτές, η οποία καθορίζεται κατά τη διατύπωση των θεμάτων και ανακοινώνεται στους μαθητές γραπτώς.

Για το μάθημα της Πολιτικής Παιδείας να έχετε υπόψη σας τα εξής:

Η διδαχθείσα ύλη και η εξεταστέα συμπίπτουν, πλην της παραγράφου 3.4 «Τοπική Αυτοδιοίκηση» σελίδες 72,73,74 του βιβλίου «Πολική Παιδεία» της Α τάξης Γενικού Λυκείου.

Για τα ΕΠΑ.Λ. αφαιρείται το Κεφ.1: «Το Δίκαιο» σελ. 43-48 και το Κεφ.3 «Εκπαίδευση: Παράγοντας Αναπαραγωγής και Αλλαγής» σελ.121-132.

Η Τράπεζα Θεμάτων Εξετάσεων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας (ΤΘΕΔΔ) στο μάθημα «Πολιτικής Παιδεία» (Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία) συγκροτείται από θέματα, τα οποία προέρχονται από την εξεταστέα ύλη την καθορισθείσα με Υ.Α. και αφορούν τα κριτήρια αξιολόγησης, όπως τα καθορίζει το Π.Δ. Οι απαντήσεις επί των θεμάτων αξιολογούνται βάσει της ύλης του σχολικού εγχειριδίου. Η **ακρίβεια**, η **σαφήνεια** και η χρησιμοποίηση του **κατάλληλου επιστημονικού λεξιλογίου** είναι αρετές που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη διατύπωση των θεμάτων.

Ειδικότερα:

Για το μάθημα «Πολιτική Παιδεία» (Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία), η εξέταση περιλαμβάνει **δύο ομάδες θεμάτων**:

α) Η πρώτη ομάδα αποτελείται από δύο θέματα με ερωτήσεις διαφόρων τύπων, με τις οποίες ελέγχεται τόσο η κατοχή των αναγκαίων γνωστικών στοιχείων όσο και η κατανόησή τους. Κάθε ένα από τα δύο θέματα περιέχει ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας.

Το πρώτο θέμα περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου και βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες ($5 \times 5 = 25$).

Το δεύτερο θέμα περιλαμβάνει δύο (2) ερωτήσεις σύντομης απάντησης και βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες. Η πρώτη ερώτηση βαθμολογείται με δεκατρείς (13) μονάδες και η δεύτερη με δώδεκα (12) μονάδες.

β) Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει δύο θέματα με ερωτήσεις με τις οποίες ελέγχεται η ικανότητα συνθετικής και κριτικής ανάλυσης και εφαρμογής στην καθημερινή πράξη των γνώσεων που απέκτησαν οι μαθητές. Κάθε ένα από τα δύο θέματα περιέχει δύο ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας.

Το πρώτο θέμα περιλαμβάνει δύο (2) ερωτήσεις και βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες. Η πρώτη ερώτηση βαθμολογείται με δεκατρείς (13) μονάδες και η δεύτερη με δώδεκα (12) μονάδες.

Το δεύτερο θέμα περιλαμβάνει δύο (2) ερωτήσεις και βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες. Η πρώτη ερώτηση βαθμολογείται με δεκατρείς (13) μονάδες και η δεύτερη με δώδεκα (12) μονάδες.

Τα θέματα ορίζονται κατά 50% με κλήρωση από τράπεζα θεμάτων και κατά 50% από τον διδάσκοντα.

Συγκεκριμένα: το πρώτο θέμα από την πρώτη ομάδα και το πρώτο θέμα από τη δεύτερη ομάδα ορίζονται από την τράπεζα θεμάτων.

Το δεύτερο θέμα από την πρώτη ομάδα και το δεύτερο θέμα από τη δεύτερη ομάδα ορίζονται από τον εκπαιδευτικό της τάξης.

Όσον αφορά το μάθημα της **Κοινωνιολογίας** που διδάσκεται στη Γ' τάξη του **Γενικού Λυκείου** η εξεταστέα ύλη που εξετάζεται δεν μπορεί να είναι λιγότερη από το μισό και περισσότερη από τα 2/3 της διδακτέας. Δείτε το Π.Δ 60/2006, Φ.Ε.Κ 65/30-4-2006 και συγκεκριμένα το άρθρο 15, παράγραφος η. Η εξέταση περιλαμβάνει δύο ομάδες ερωτήσεων. α) Η πρώτη αποτελείται από ερωτήσεις με τις οποίες ελέγχεται τόσο η κατοχή των αναγκαίων γνωστικών στοιχείων όσο και η κατανόησή τους. β) Η δεύτερη ομάδα αποτελείται από δύο ή τρεις ερωτήσεις με τις οποίες ελέγχεται η ικανότητα συνθετικής και κριτικής ανάλυσης και εφαρμογής στην καθημερινή πράξη των γνώσεων που απέκτησαν οι μαθητές. Η βαθμολογία κατανέμεται κατά 50% σε καθεμία από τις ομάδες αυτές, στις οποίες οι μαθητές απαντούν υποχρεωτικά. Η κατανομή της βαθμολογίας στις ερωτήσεις

κάθε ομάδα, μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας σε καθεμία από αυτές, η οποία καθορίζεται κατά τη διατύπωση των θεμάτων και ανακοινώνεται στους μαθητές γραπτώς.

Κατά την επιλογή των θεμάτων να έχουμε υπόψη μας ότι:

- Οι ερωτήσεις πρέπει να καλύπτουν όσο το δυνατό περισσότερη από την εξεταστέα ύλη, να είναι αυτοτελείς, να συμφωνούν με τους διδακτικούς στόχους, να μην ελέγχουν μόνο ικανότητες απομνημόνευσης, αλλά και άλλες νοητικές δεξιότητες.
- Κείμενα και σχόλια διδακτικών ενοτήτων δεν εξετάζονται.
- Δεν εξετάζονται, επίσης προεκτάσεις, εκτός διδακτέας ύλης, που έγιναν στην διάρκεια των μαθημάτων.

Κατά τη διατύπωση των ερωτήσεων ανάπτυξης (ερωτήσεις ανοικτού τύπου) πρέπει να αποφεύγονται:

- Η μετατροπή των τίτλων ή υπότιτλων των σχολικών βιβλίων σε ερωτήσεις, επειδή κάτι τέτοιο ενισχύει την μηχανιστική αποστήθιση.
- Τη χρησιμοποίηση όρων ή φράσεων που δεν είναι πλήρως κατανοητές από τους μαθητές. Όπου χρειάζεται η χρήση δυσνόητων όρων, πρέπει να δίνονται σχετικές επεξηγήσεις.
- Η επικέντρωση των ερωτήσεων σε ορισμένα μόνο σημεία της διδακτέας ύλης.
- Οι ερωτήσεις δοκιμίου και σύντομης ανάπτυξης δεν πρέπει να είναι γενικές, διότι σε αυτή την περίπτωση οι μαθητές παρασύρονται σε αόριστες απαντήσεις.

Για τις ερωτήσεις κλειστού(αντικειμενικού) τύπου προσέχουμε τα εξής:

- Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής είναι απαραίτητο να μην επιδέχονται απαντήσεις περισσότερες από μία.
- Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού δεν πρέπει να προκύπτουν από τα συμφραζόμενα.
- Οι ερωτήσεις σωστού-λάθους να είναι ανεπιφύλακτα σωστές ή λάθος.
- Να γνωρίζουμε ότι ασάφειες και λάθη στη διατύπωση των ερωτήσεων μπορεί να επιφέρουν προσφυγές και ακύρωση των εξετάσεων.

Κατά τη βαθμολόγηση των γραπτών έχουμε υπόψη μας τα εξής:

- Βαθμολογούμε γνώσεις, κριτική σκέψη, συνθετική και αφαιρετική ικανότητα και όχι τις προσωπικές και ιδεολογικές πεποιθήσεις των μαθητών.
- Στη βαθμολόγηση των ερωτήσεων σύντομης ανάπτυξης και ερωτήσεις δοκιμίου χρησιμοποιούμε κριτήρια που έχουμε καθορίσει εξ αρχής, τα οποία ισχύουν για όλα τα γραπτά των μαθητών.
- Τα λάθη υπογραμμίζονται με κόκκινο στυλό, χωρίς να διορθώνονται και οι ελλείψεις σημειώνονται με σταυρό ή με σταυρούς.
- Η βαθμολόγησή σας πρέπει να διέπεται από τις παιδαγωγικές αρχές της αγάπης, της δικαιοσύνης και της επιείκειας.

Για το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου παρακαλούνται οι κ.κ Δ/ντες/ντριες Γυμνασίων, Γενικών Λυκείων και ΕΠΑ.Λ να ενημερώσουν τους/τις καθηγητές/τριες που δίδαξαν τα ανωτέρω μαθήματα ενυπόγραφα.

Με Εκτίμηση
Χρήστος Πατσός
Σχολικός Σύμβουλος Κοινωνιολόγων